

Sygn. akt VIII U 2349/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 kwietnia 2017 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie: Przewodnicząca – Sędzia S.O. Danuta Dadej-Więsyk

Protokolant – st. sekr. sąd. Katarzyna Tokarska-Jóźwik

po rozpoznaniu w dniu 10 kwietnia 2017 roku w Lublinie

sprawy M. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o ustalenie kapitału początkowego

na skutek odwołania M. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 18 stycznia 2016 roku znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że do ustalenia wartości kapitału początkowego M. G. uwzględni okres od dnia 13 sierpnia 1980 roku do dnia 31 maja 1982 roku z tytułu zatrudnienia w Rolniczej Spółdzielni (...)w W..

Sygn. akt VIII U 2349/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 stycznia 2016 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L., na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.), ponownie ustalił M. G. wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 roku na kwotę 125,680,06 złotych. Do ustalenia wartości kapitału organ rentowy nie uwzględnił okresu pracy wnioskodawcy w Rolniczej Spółdzielni (...)w W. od dnia 12 sierpnia 1980 roku do dnia 31 maja 1982 roku z powodu braku wykazu przepracowanych dni. (decyzja akta kapitałowe).

W odwołaniu M. G. nie zgodził się z decyzją podnosząc, że podobna sprawa była przedmiotem postępowania przed Sądem Najwyższym, a na okres spornego zatrudnienia dołączył dowód z zeznań świadków (k. 2 – 3).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego odrzucenie z uwagi na nieoznaczenie decyzji, podnosząc argumenty które legły u podstaw jej wydania (odpowiedź na odwołanie – k. 5,6 a.s.). Następnie pełnomocnik organu wniósł o oddalenie odwołania.

Rolnicza Spółdzielnia (...) w W. zajmowała się produkcją rolniczą oraz pozarolniczą w zakresie produkcji woreczków foliowych. Pracę w Spółdzielni świadczyli zarówno członkowie spółdzielni jak i osoby najemne zatrudnione na podstawie umowy o pracę. M. G. był zatrudniony w Rolniczej Spółdzielni (...) w okresie od 12 sierpnia 1980 r. do 31 maja 1982 r. na stanowisku Prezesa Zarządu Rolniczej Spółdzielni (...)na którym ostatnio otrzymywał wynagrodzenie miesięczne 16.200 zł (świadczenie pracy – k. 3 a.r., zeznania wnioskodawcy – k. 70v, 14v, zeznania świadków: I. B. - k. 47, I. D. – k. 47v, 48).

W okresie zatrudnienia wnioskodawca wykonywał pracę codziennie w wymiarze od 10 do 13 godzin dziennie, miał nienormowany czas pracy. Do jego obowiązków należała organizacja pracy w Spółdzielni, w tym poprzez wydawanie dyspozycji, skarżący organizował zaopatrzenie, uczestniczył w naradach, występował o kredyty i zawierał umowy dotyczące Spółdzielni, podejmował decyzje personalne. W okresie jego zatrudnienia w Spółdzielni zorganizował produkcję woreczków foliowych (zeznania wnioskodawcy j.w., zeznania świadków: I. B. – k. 47, I. D. – k. 47v, 48).

Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna w W. została przejęta przez Spółdzielcze Gospodarstwo (...) w L.. Wśród przekazanej dokumentacji pracowniczej brak jest: wykazu dniówek obrachunkowych w (...) w W., list obecności z (...) w W., nazwiska wnioskodawcy na wykazie członków Spółdzielni (pismo Archiwum Usługowego – k. 25, 63, 67).

Przystępując do oceny dowodów osobowych należy stwierdzić, że przesłuchani w sprawie świadkowie to osoby obce dla ubezpieczonego. Świadek I. B. pracowała w Rolniczej Spółdzielni (...) w W. w okresie od dnia 16 czerwca 1982 roku do dnia 29 lutego 1988 roku. Ponadto mieszkała w jednej miejscowości z wnioskodawcą. Świadek I. D. pracował w Spółdzielni (...) w W. w okresie od dnia 1 lipca 1980 r. do 25 stycznia 1988 r. na stanowisku mechanizatora, prezesa zarządu. W ramach pracy w charakterze mechanizatora brał udział również w charakterze protokolanta w zebraniach Spółdzielni. Po odwołaniu wnioskodawcy ze stanowiska prezesa, objął to stanowisko A. B., a następnie w latach 1986 – 1988 I. D..

Okresy pracy wskazanych świadków pokrywają się w znacznej części z okresem pracy ubezpieczonego w Spółdzielni w W.. Okoliczności te pozwalają zdaniem Sądu na przyjęcie wniosku o tym, że świadkowie posiadają niezbędne wiadomości dotyczące okoliczności zatrudnienia skarżącego w zakresie jego obowiązków oraz czasowego wymiaru ich wykonywania w ciągu roku. Świadczenie co do tych okoliczności wypowiedzieli się szczegółowo, a ich zeznania są logiczne oraz wzajemnie się uzupełniają, wobec czego Sąd uznał je za wiarygodne. Świadczenie zgodnie zeznali, że w okresie zatrudnienia w Spółdzielni skarżący wypracowywał co najmniej obowiązujący podstawowy nominalny czas pracy wynoszący 8 godzin na dobę od poniedziałku do soboty oraz, że często zdarzała się praca w godzinach nadliczbowych. Należy nadto wskazać, że organ rentowy nie podniósł żadnych okoliczności, które mogłyby godzić w wiarygodność zeznań świadków. Ocena ta dotyczy również zeznań samego ubezpieczonego, skoro były one zgodne z wiarygodnymi zeznaniami świadków. Skarżący opisał swoje obowiązki oraz wymiar czasu pracy niezbędny dla ich zrealizowania. Brak jest jakichkolwiek przesłanek do kwestionowania jego zeznań.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił również w oparciu o powołany dowód z dokumentów. Jego autentyczność w toku procesu nie była kwestionowana przez strony. Forma oraz treść nie wzbudziła ponadto wątpliwości co do jego autentyczności z urzędu, wobec czego został on uznany za wiarygodny w całości i jako taki stanowił pełnowartościowe źródło informacji o okolicznościach faktycznych w sprawie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie M. G. jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Do okoliczności spornej w rozpoznawanej sprawie, biorąc pod uwagę treść zaskarżonej decyzji oraz odwołania należy możliwość uwzględnienia przy ustalaniu wartości kapitału początkowego okresu pracy ubezpieczonego Rolniczej Spółdzielni (...) w W. od dnia 12 sierpnia 1980 roku do dnia 31 maja 1982 roku przy uwzględnieniu, że skarżący przed organem rentowym jak i przed Sądem nie przedłożył wykazu przepracowanych dni we wskazanym okresie.

W myśl przepisu art. 6 ust. 2 pkt 12 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 roku, poz. 748) – zwanej dalej ustawą emerytalną, za okresy składkowe uważa się również przypadające przed dniem 15 listopada 1991 roku następujące okresy, za które została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne albo za które nie było obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne:

- pracy na obszarze Państwa Polskiego w rolniczych spółdzielniach produkcyjnych i w innych spółdzielniach zrzeszonych w (...) Związku Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych, w zespołowych gospodarstwach rolnych spółdzielni kółek rolniczych zrzeszonych w Krajowym Związku (...) oraz pracy na rzecz tych spółdzielni:

a) objętej obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, za które opłacono składkę na to ubezpieczenie lub w których występowało zwolnienie od opłacania składki,

b) przed dniem objęcia obowiązkiem ubezpieczenia społecznego z tego tytułu.

Warunki podlegania ubezpieczeniu społecznemu – w okresie, którego dotyczy niniejszy spór – odnieść należy do art. 1 w związku z art. 2 pkt 3 dekretu z dnia 4 marca 1976 roku o ubezpieczeniu społecznym członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych oraz ich rodzin (tekst jednolity: Dz. U. z 1983 roku, Nr 27, poz. 135 ze zm.) – zwanego w dalszej części dekretem, wymieniającego jako podmioty ubezpieczenia społecznego członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych oraz innych spółdzielni, zrzeszonych w (...) Związku Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych, wykonujących pracę w tych spółdzielniach, członków spółdzielni kółek rolniczych zrzeszonych w Krajowym Związku (...), którzy wykonują pracę w zespołowych gospodarstwach rolnych tych spółdzielni i pozostałe osoby, wykonujące pracę w spółdzielniach i wynagradzane według zasad obowiązujących członków tych spółdzielni.

Z powyższej regulacji wynika, że każdy członek rolniczej spółdzielni produkcyjnej i **osoby wykonujące pracę w Spółdzielni i wynagradzane według określonych zasad**, którzy wykonywali pracę na jej rzecz, wykonywał pracę objętą obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, o której mowa w art. 6 ust. 2 pkt 12 ustawy emerytalnej. Objęcie pracy członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych **i osób wykonujących pracę** w spółdzielni ubezpieczeniem społecznym nie było zastrzeżone innymi warunkami, lecz jednocześnie samo podleganie obowiązkowi ubezpieczenia należy uznać za niewystarczające do zaliczenia okresu ubezpieczenia z tytułu pracy w rolniczej spółdzielni produkcyjnej do okresów składkowych.

O podleganiu ubezpieczeniu w myśl przepisów dekretu decydował wymiar świadczonej pracy, o czym świadczy przepis art. 4 dekretu, zgodnie którym przy ustalaniu okresu pracy w spółdzielni wymaganego do uzyskania świadczeń za dzień pracy uważa się 8 godzin pracy, za miesiąc 20 dni pracy i za rok pracy - rok obrachunkowy, w którym mężczyzna przepracował w spółdzielni co najmniej 240 dni.

W zakresie prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego dla członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych ówczesne regulacje rzutują obecnie na uwzględnianie okresu pracy w rolniczej spółdzielni produkcyjnej jako okresu składkowego, zważywszy że w przepisie art. 195 ustawy emerytalnej nie wymieniono wśród uchylonych przepisów art. 4 dekretu. Ponadto na podstawie przepisu art. 194 ustawy emerytalnej zostały utrzymane w mocy przepisy wykonawcze dekretu. W tym stanie rzeczy należy przyjąć, że dopiero współcześnie tytułem ubezpieczenia społecznego jest członkostwo w rolniczej spółdzielni produkcyjnej bez dodatkowych warunków, stosownie do przepisu art. 6 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej.

Co istotne w Sąd orzekający podziela w niniejszej sprawie pogląd Sądu Najwyższego, zgodnie z którym w stosunku do członków rolniczej spółdzielni produkcyjnej istotne dla zaliczenia roku pracy do okresu składkowego jest przepracowanie w tym roku wymaganej ilości dniówek obrachunkowych, a nie faktyczny okres pozostawania w ubezpieczeniu (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 5 maja 1979 roku, sygn. akt II UR 7/79, z dnia 12 maja 1999 roku, sygn. akt II UKN 624/98, z dnia 1 września 2010 roku, sygn. akt II UK 80/10 oraz z dnia 24 maja 2012 roku, sygn. II UK 255/11).

Mając na uwadze powyższe rozważania należy również wskazać, że w zakresie ustalania faktu przepracowania określonego w przepisie art. 4 dekretu nominalu czasu pracy nie istnieją w postępowaniu sądowym żadne ograniczenia dowodowe (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2012 roku, sygn. akt II UK 255/11). Z tego względu za niezaskługujące na aprobatę należało uznać stanowisko o tym, że podstawę nieuwzględnienia przy ustalaniu wartości

kapitału początkowego okresu objętego sporem stanowiło nie przedstawienie wykazów przepracowanych w tym okresie dni.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy trzeba wskazać, że zebrany materiał dowodowy potwierdza, iż w okresie od dnia 12 sierpnia 1980 roku do dnia 31 maja 1982 r roku M. G. stale i w wymiarze czasu pracy wynoszącym co najmniej 8 godzin na dobę od poniedziałku do soboty świadczył pracę w charakterze prezesa w Rolniczej Spółdzielni (...) w W.. Fakt wykonywania przez ubezpieczonego pracy na rzecz Spółdzielni we wskazanym wyżej okresie, w pełnym wymiarze czasu pracy, został udowodniony zarówno zeznaniami świadków oraz przesłuchaniem ubezpieczonego jako strony, jak i dokumentem w postaci świadectwa pracy. Przeprowadzone dowody zastąpiły dowód w postaci wykazów przepracowanych dni w okresie objętym sporem. Tak więc ubezpieczony spełnia wymagany przez przepisy warunek pracy w Spółdzielni w wymiarze co najmniej 240 dni w roku.

W tym stanie rzeczy należało uznać objęty sporem okres pracy ubezpieczonego w Rolniczej Spółdzielni(...) w W. od dnia 12 sierpnia 1980 roku do dnia 31 maja 1982 roku jako okres składkowych w rozumieniu przepisu art. 6 ust. 2 pkt 12 ustawy emerytalnej. Mając to na uwadze Sąd Okręgowy, przy uwzględnieniu treści przepisu art. 173 ust. 1 oraz art. 174 ustawy emerytalnej, uznał za zasadne zmianę zaskarżonej decyzji i uwzględnił do ustalenia wartości kapitału początkowego jako okres składkowy okres objęty sporem.

Z tych względów Sąd na mocy wyżej wskazanych przepisów oraz przepisu art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.